

fører i høi Grad beklage, at Udvalget har savnet Assistance af den Indsigt og noie Kjenndskab til disse Forhold, der findes hos den ærede Lands- thingsmand (Estrup), som her i Salen fornemmelig har bragt disse Ting frem.

Jeg skal begynde med ganske i Almindelighed med nogle faa Ord at gjøre Rede for det Standpunkt, som jeg indtager under den nærværende Sag, og som gjør, at jeg, der for c. 2 Aar siden glædede mig ved at være ganske entig med det ærede 2det Medlem for 9de Kreds (Estrup) med Hensyn til den Fæstefag, der da forelaa, og i hvilken vi begge medunderkrevde den samme Betænkning, ikke i nærværende Tilfælde kan gaa med ham. Det forekommer mig unegtelig, at han i denne Sag staar paa et Standpunkt, som maa siges at være meget ensidigt, og denne hans Ensidighed træder efter min Mening særdeles skarpt frem allererede i det Vædringsforslag, som det ærede Medlem har stillet til Lovforslagets 1ste Paragraph. Naar Regjeringen, efterat der er opstaaet Tvivl om, hvorledes Ordet „Gaard“ i mange Tilfælde skal forståas, har troet at burde forelægge Rigsdagen et Forslag til en authentiff Fortolkning af dette Begreb til Prøvelse, saa kan jeg ikke se, hvorledes Rigsdagen egentlig kan unddrage sig denne Prøvelse. Man kan kritisere det Begreb, som er søgt opstillet af Regjeringen, og det har Udvalgets Flertal efter min Mening ogsaa gjort i ikke ringe Maade. Det kunde derhos ikke falde mig ind, at de Forslag, som Udvalgets Flertal saaledes i forskjellige Henseender har stillet til det nævnte Begrebs Berigtigelse, ikke, naar de fremkom her, ogsaa skulde kunne møde Svæbninger, og at ikke ogsaa det eller det i dem muligen kunde forbedres. Men det er imidlertid ikke det, som man vil, og som man siger. Nei, man siger, at man slet ikke vil have nogen Definition eller Begrebsbestemmelse, og at man lige saa godt i Fremtiden kan hjælpe sig uden nogen saadan, som man har gjort det i Fortiden, idet man jo i alt Fald har Domstolene, som maa afgjøre de forekommende konkrete Tilfælde, enten saa Bestemmelserne ere klare eller ikke. Dette er et Standpunkt, som jeg paa ingen Maade kan forsonne mig med, og jeg tror virkelig ogsaa

paa Domstolenes Vegne at maatte bede om, at man ikke vil laa ind paa denne Vej. Det er nemlig dog ganske vist i Retspleiens Interesse, at man har faste Regler, hvorefter Domstolene have at domme. Jeg tænker ikke herved paa saadanne Sager, hvor der nærmest er Tale om de evige Grundsaetninger for Ret og Retsfaerdighed; thi der skulde Domstolene vel nok vide at finde deres Vej uden bestemte Love. Men, hvor det gjælder om Forhold som de her omhandlede, der er det virkelig ikke godt, at Alt overlades til Domstolenes Prøvelse og Bedømmelse eller til Administratio- nens vilkaarlige Forgodtbefindende.

Paa det nysaanførte Hensyn lægger jeg en ikke ringe Vægt og det er et lignende Hensyn, som har gjort, at det for mig har staaet som givet, at Lovforslagets § 5 nødvendigvis maatte gaa ud. Jeg har nemlig paa ingen Maade kunnet forsonne mig med, at man vilde overlade til Landvæsenkommissionerne al- deles vilkaarlige Skjon, uden at give dem nogen Veiledning med Hensyn til, hvad de skal bygge dette Skjon paa, at bestemme, hvorvidt en Mand maatte tage Noget fra sin Eiendom eller ikke. — Jeg tilstaar, at dette ogsaa har været en af Grundene til, at jeg har næret nogen Betænknelighed ved at gaa ind paa det Forslag, som er stillet af det ærede Mindretal i Udvalget om en Forandring i den bestaaende almindelige Udstykningslovgivning. Det er allerede blevet udtalt af den ærede Ordfører, hvorledes det hele Udvalg har været entig i, at det vilde være onskeligt, at Spørgsmaalet herom blev underkastet en omhyggelig Drøftelse, og at man snart kunde komme til en ny Lovgivning i denne Retning, og det er ligeledes af ham blevet udviklet, hvorfor Flertallet dog har troet, at det ikke vilde være rigtigt allerede nu under dette Lovforslag at komme ind paa det nævnte Spørgsmaal. Men, selv om det af ham i saa Henseende Anførte ikke var i Veien derfor, saa vilde jeg dog, som sagt, have Betænk- lighed ved at følge det ærede Mindretal, netop fordi dette har ment, at det skulde kunne overlades til en Landvæsenkommissions Skjon at bestemme, hvorvidt man maatte udstykke sin Jord eller ikke, thi jeg tvivler virkelig